

Sanna Lauslahti kok ym.

## **Lakialoite laiksi työtapaturma- ja ammattitautilain 121 §:n muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

**Eduskunnalle**

Vakuutusyhtiöissä ja eläkelaitoksissa tehdään ihmisten elämään keskeisesti vaikuttavia päätöksiä. Työtapaturmia ja työkyvyttömyyseläkkeitä koskevassa päätöksenteossa lääkärin arviolla asiasta on keskeinen merkitys. Toisin kuin lääketieteellisen koulutuksen saaneilla asiantuntijoilla yleensä, on vakuutusyhtiöiden ja eläkelaitosten palveluksessa olevat lääkärit vapautettu velvollisuudesta allekirjoittaa kirjalliset lausunnot ja muut lääkintölailliset todistukset sanoilla "minkä kunniani ja omantuntoni kautta vakuutan".

Terveystenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädetään, että laillistetun lääkärin ja hammaslääkärin on, antaessaan lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja sekä muita todistuksia, jotka on tarkoitettu esitettäväksi tuomioistuimelle tai muulle julkiselle viranomaiselle, vahvistettava ne sanoilla "minkä kunniani ja omantuntoni kautta vakuutan". Kuten edellä on todettu, vakuutusyhtiöiden ja eläkelaitoksen palveluksessa olevat lääkärit on pääosin vapautettu tästä muualla työskenteleviä lääkäreitä koskevasta velvollisuudesta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on lausunnossaan (StVM 11/2004 vp) todennut, että on tarkoituksenmukaisuussyistä perusteltua, ettei asian valmistelussa laitoksen lääkärin esittämiä kannanottoja edellytetä kirjattavaksi asiakirjoihin noudattaen edellä mainitun ammattihenkilölain 23 §:ssä säädettyjä lausuntojen muotovaatimuksia. Valiokunta kuitenkin painotti, että eläkeyhtiön lääkäri osallistuu päätöksen valmisteluun lääkärikoulutuksensa ja ammatillisen osaamisensa perusteella. Vakuutusyhtiön asiantuntijalääkäri esittää eläke- ja muiden asioiden ratkaisemiseen liittyvät arvionsa nimenomaan lääkärin ominaisuudessa ja vastaa antamistaan arvioista ammatinharjoittamisvastuunsa perusteella. Valiokunta myös korosti, että eläkelaitoksen asiantuntijalääkäreiden toiminta on tärkeä osa sitä menettelyä, johon luottamus eläkejärjestelmän toimeenpanoon perustuu.

Koko sosiaalivakuutusjärjestelmän uskottavuuden kannalta lääkäreiden antamilla lausunnoilla ja todistuksilla on keskeinen merkitys. Vakuutusyhtiöiden ja eläkelaitosten lääkäreille asetettu erivapaus lääketieteellisiä kannanottoja ja lausuntoja koskien on omiaan lisäämään epäluuloja koko järjestelmää kohtaan. Samalla käytäntö vähentää vakuutuspäätösten uskottavuutta ja on omiaan lisäämään vakuutetun kokemaa epäoikeudenmukaisuutta. Vakuutusyhtiöiden ja eläkelaitosten omien lääkäreiden ja ulkopuolisten asiantuntijalääkäreiden lausunnot tulee asettaa jatkossa muo-

## **Lakialoite LA 92/2017 vp**

dollisesti yhtäläiseen asemaan. Tämän vuoksi vakuutusyhtiöiden ja eläkelaitosten omien lääkäreiden oikeus olla noudattamatta lausunnoissaan ja muissa kannanotoissaan terveydenhuollon ammattihenkilöstöstä annetun lain mukaisia muutosäännöksiä tulee poistaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:*

**1.**

### **Laki**

#### **työtapaturma- ja ammattitautilain 121 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 121 § seuraavasti:*

121 §

*Lääkäriasiantuntijan osallistuminen korvausasian käsittelyyn*

Jos vakuutuslaitoksessa käsiteltävä korvausasia koskee lääketieteellisen seikan arviointia, lailistelun lääkärin on osallistuttava asian valmisteluun ja merkittävä perusteltu arvionsa asiakirjoihin.

---

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

---

**2.**

### **Laki**

#### **työntekijän eläkelain 40 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

## **Lakialoite LA 92/2017 vp**

*muutetaan* työntekijän eläkelain (395/2006) 40 §, sellaisena kuin se on laissa 870/2014, seuraavasti:

40 §

### *Eläkelaitoksen asiantuntijalääkäri*

Laillistetun lääkärin on osallistuttava työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun ja merkittävä perusteltu arvionsa asiakirjoihin.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

**3.**

## **Laki**

### **Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 22 §, sellaisena kuin se on laissa 875/2014, seuraavasti:

22 §

### *Kansaneläkelaitoksen asiantuntijalääkäri*

Laillistetun lääkärin tai hammaslääkärin on merkittävä perusteltu arvionsa asiakirjoihin osallistuessaan etuusasian valmisteluun.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

4.

## **Laki**

### **yrittäjän eläkelain 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* yrittäjän eläkelain (1272/2006) 37 §, sellaisena kuin se on laissa 871/2014, seuraavasti:

#### 37 §

##### *Eläkelaitoksen asiantuntijalääkäri*

Laillistetun lääkärin on osallistuttava työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun ja merkittävä perusteltu arvionsa asiakirjoihin.

---

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

---

5.

## **Laki**

### **merimieseläkelain 40 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* merimieseläkelain (1290/2006) 40 §, sellaisena kuin se on laissa 872/2014, seuraavasti:

## **Lakialoite LA 92/2017 vp**

40 §

### *Eläkekassan asiantuntijalääkäri*

Laillistetun lääkärin on osallistuttava työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun ja merkittävä perusteltu arvionsa asiakirjoihin.

---

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

---

**6.**

## **Laki**

### **julkisten alojen eläkelain 109 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* julkisten alojen eläkelain (81/2016) 109 § seuraavasti:

109 §

### *Kevan asiantuntijalääkäri*

Kevassa on laillistetun lääkärin osallistuttava työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun ja merkittävä perusteltu arvionsa asiakirjoihin.

---

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

---

## **Lakialoite LA 92/2017 vp**

Helsingissä 17.11.2017

Sanna Lauslahti kok  
Susanna Koski kok  
Lenita Toivakka kok  
Anne-Mari Virolainen kok  
Veera Ruoho kok  
Pekka Puska kesk  
Hannakaisa Heikkinen kesk  
Satu Hassi vihr  
Sinuhe Wallinheimo kok  
Pauli Kiuru kok  
Jari Myllykoski vas  
Johanna Karimäki vihr